

vi vide jo nok, hvorledes det gaar, naar vedkomende Højskoleforstander gaar til Ministeriet og siger: Vilde I ikke udstyre min Skole? Der er gaaet mange og store Penge til Udstyr til nogle Skoler, medens andre kunne have ansøgt 10—20 Gange, uden at have faaet Noget, det er en vittelig Sag. Og saa siger Ministeriet bagefter: Denne Skole er godt udstyret, den maa vi give til, og det, fjøndt man selv har udstyret den. Denne Tale om den gode Udstyrelse vil ikke sige det Allermindste, naar man veed Bested om, hvordan det hænger sammen, og man faar hele dette Bæv trevlet op. Det var en anden Sag, naar den ærede Minister vilde slaa ind paa den Vej, som han antydede forleden Dag, at Pengene skulde anvendes til de smaa Skoler, som i og for sig kunne være meget bedre end dem med et større Antal Elever, saaledes f. Ex., at de, der have 20 Elever, fik en saa og saa stor Understøttelse, som forholdsvis blev sat noget større end til de store Skoler, og at de, der havde 30—40, fik saa meget, de, der havde 50, saa meget, men de, der havde 80 og derover, ingen Understøttelse fik for det derudover gaende Eleantal, saa var det ganske i sin Orden, saa kom det virkelig de smaa Skoler til Gode, men jeg har ikke hørt, at de Herrer, som tale om, at de ville hjælpe de smaa Skoler, vilde gaa denne Vej. Derfor man vilde gaa den Vej, da er det en feil Fremgangsmaade, man bruger. Man skulde sige til Ministeren: en Skole med 20 Elever skal have saa og saa Meget, forholdsvis Meget, og en Skole med 30—40 Elever skal have saa og saa Meget, saa at det bliver forholdsvis Mere for de Skoler, der have et mindre Antal Elever, og naar en Skole har over 80 Elever, kan den bære sig, dersom Forstanderen har fuld Betaling for Eleverne. Naar de Skoler, som have 100 Elever og derover, alligevel klage, saa har det helt andre Grunde. Saa snart en Skole har 80 Elever med fuld Betaling, er der ingen Ting i Veien for, at den udmærket godt vil kunne bære sig, naar den ikke har Tab paa trængende Elever, som jeg indrømmer, at mange Skoler have, paa Grund af den lille Understøttelse, der gives disse; men nu høre vi jo, at Ministeren er tilbøjelig til at rette dette. Jeg kan ikke se, at det, der er foreslaaet af Udvalgets Mindretal under Nr. 36 b.: „dog at intet deraf kan anvendes til Lilsyn“, er fyldestgjørende, thi det stænger slet ikke Ministeren ude. Ministeren kan bære sig ad, som han tidligere har baaret sig ad; efter hvad jeg kan se, kan han gjøre akkurat det Samme, dersom han har Lyft, men jeg tror, at han tilbørlig har tabt Lyften dertil og vil fremdeles tabe den endnu mere. Utsaa, det Lilsyn med Højskolerne, som Staten skulde overtage, er blot det, at den skulde forvise sig om, at de opgivne Tal virkelig ere rigtige. Fjøndt den nuværende ærede Kultusminister kom i Tante om at skulle have en saadan Mand, gjorde Provsterne og Andre disse Bereg-

ninger, og de vare ligesaa brugbare og bedre, end de nu ere. Uddelingen til Skolerne begyndte først at blive splittergal, dengang Ministeren sendte sit Lilsyn, da bleve Klagerne høyrstede. Vi kunde nævne flere Exempler og paapege en hel Del Skoler med bestemte Lærere og Lærerkrafter og med et bestemt Antal Elever, saa at det ikke kan lade sig afdisputere; der foreligger nøgne Kjendsgjerninger. Vi kunde tænke os, at saadanne Forhold mulig kunde komme igjen, hvad man dog hverken maa haabe eller ønske. Smidlertid har man jo ikke kunnet undgaa at faae Penge til Højskolerne, som jeg holder paa, at de ikke skulle have, fordi jeg mener, at de ikke skulle have Hjælp direkte, men indirekte gennem Eleverne og derved især hjælpes. Det er en Ting, som ogsaa flere Højskoleforstandere have udtalt sig for, ikke alene Forstandere for de større Højskoler, men ogsaa Forstanderne for Højskoler, som have et mindre Antal Elever, og de smaa kunne være ligesaa gode som de andre. Derfor vil jeg uden Hensyn til, hvem der er Kirkeminister, gjøre, hvad jeg kan, nu og fremdeles til, at Ministeren blot har at opgjøre Beregningen over, hoormange Elever der er ved Højskolerne, og saa uddeler han Pengene derafter, saa at det rigtige Resultat kan ligefrem statistisk bevises. Det er en meget stor Behagelighed for Ministeren at faae denne Stilling, han kommer derved slet ikke i nogen Ubegagelighed. Lilsynsmanden bliver ogsaa meget behagelig stillet, men derimod bliver det meget ubehageligt paa den anden Maade, især naar man skal fare under et vist Flag. Jeg kan altsaa ikke se Andet, end at dette Forslag under Nr. 36 b. er altsor lempeligt. Jeg finder, at det andet Forslag under Nr. 37: „dog at disse Midler udelukkende anvendes til Fordeling mellem Skolerne“, er endnu skrappere, fjøndt ikke tilstrækkeligt. Ministeren kan meget godt komme igennem paa forstjellige Maader, dersom han har Lyft dertil, kan han knibe ud til forstjellige Sider; men jeg kan ikke finde Andet, end at han derved bliver bedre bunden. Som Sagen nu staar, kan jeg ikke Andet end stemme for det sidste Forslag, fordi Ministeren derved bindes op, og jeg veed, hvad Dndt Kirkeministeriet har gjort ved Skolerne.

Sund: Jeg skal tillade mig at udtale mig om det Vndringsforslag, der er stillet under Nr. 26; det handler om et midlertidigt Tilleg til Litterat Magnus Ciriksson. Jeg behøver vel ikke at sige, at jeg ikke staa paa det samme Kirkelige Standpunkt som den nævnte Mand, men det, at han og jeg staar paa et meget forstjelligt Standpunkt, kan ikke afholde mig fra at yde denne Mand den Anerkjendelse, han i fuld Maade fortjener. Jeg skal da for det Første gjøre opmærksom paa, at han er en af dem, der tidligt reiste Krossfrihedens Banner i vort Fjødreland. Dernæst skal jeg gjøre opmærksom paa, at han hele sit Liv